

Uchwała nr 31/2017
Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle
z dnia 26 czerwca 2017r.

w sprawie zmiany Uchwały Nr 68/2015 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Na podstawie § 31 ust.1 pkt.24 Statutu PWSW, Senat Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle uchwala, co następuje:

§ 1

W celu zapewnienia budowania świadomej kultury jakości kształcenia, tworzonej przez wszystkich członków społeczności akademickiej uczelni oraz zgodnie z misją i strategią Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle, stworzony został Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia, zwany dalej Uczelnianym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK), który obowiązuje wszystkie Instytuty PWSW oraz wszystkie formy studiów prowadzone w Uczelni.

Celem funkcjonowania systemu jest podejmowanie wszelkich działań na rzecz stałego podnoszenia jakości kształcenia z uwzględnieniem specyfiki kształcenia na poszczególnych kierunkach oraz z pełnym poszanowaniem godności zatrudnionych pracowników i kształcących się w Uczelni studentów.

§ 2

Zmienia się Uchwałę Senatu PWSW nr 68 /2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w następującym zakresie: do Opisu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (Załącznik nr 1 do Uchwały Senatu PWSW Nr 68/2015) wprowadza się zmiany wynikające z art.2 ust.1 pkt.18a) znowelizowanej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Ustawy *Prawo o Szkolnictwie Wyższym* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 z późn. zm.) w zakresie definiowania Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego jako ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) o której mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015r. o *Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji* (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986) oraz zmiany wynikające z art. 132 ust.2 i 3 tejże ustawy *Prawo o szkolnictwie Wyższym* w zakresie dotyczącym okresowej oceny nauczycieli akademickich .

§ 3

Rozdział I pkt.1, ppkt a) Opisu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia o którym mowa w § 2 otrzymuje brzmienie: „w zakresie oceny jakości prowadzonego kształcenia uwzględnia się analizę realizacji programów kształcenia i ich zgodność z Polską Ramą Kwalifikacji (PRK) dla kierunków utworzonych po 1 października 2016 r. Programy kształcenia i zawarte w nich opisy efektów kształcenia, określone przez Senat PWSW dla kierunków studiów utworzonych przed dniem 1 października 2016 r. zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacyjnymi (KRR), określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. z 2012 r. nr 253, poz. 1520) pozostają w mocy na podstawie art.9 ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 poz.1311)

§ 4

Do rozdziału I pkt.2 ppkt. d) Opisu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, o którym mowa w § 2 wprowadza się brzmienie rozszerzone: „*monitorowanie osiągania przez studentów efektów kształcenia zgodnie z przyjętymi przez Uczelnię procedurami (w tym efektów kształcenia dotyczących studenckich praktyk zawodowych (pilotażowych)*”.

§ 5

W rozdziale III pkt. 3 ppkt.e) Opisu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, otrzymuje brzmienie: „*opracowuje zasady zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania pod kątem PRK*”.

§ 6

W rozdziale IV pkt 2. ppkt. a) Opisu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, zdania pierwsze i trzecie otrzymują odpowiednio brzmienie:

- „*Nauczyciele akademicy na mocy ustawy podlegają ocenie okresowej odbywającej się nie rzadziej niż raz na cztery lata lub częściej, na wniosek Dyrektora Instytutu lub zainteresowanego oceną pracownika*”.
- „*Opinię o nauczycielach akademickich studenci wydają w formie anonimowej ankiety, którą przeprowadza się co najmniej raz w roku akademickim na poziomie poszczególnych instytutów w wybranych rodzajach grup zajęciowych z danym nauczycielem akademickim*”.

Usuwa się z tekstu zdanie piąte.

§ 7

W rozdziale IV pkt 3. ppkt.b) Opisu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, otrzymuje brzmienie: „*Badanie odniesienia efektów kształcenia do PRK lub dla programów utworzonych przed 1 października 2016r. także do KRK*” „Dodatkowo w zdaniu drugim i trzecim tego podpunktu (ppkt. b) przed zapisem KRK umieszcza się także zapis PRK” a także pomija się w rozdziale IV pkt 5 ppkt. f).

§ 8

W rozdziale 10 uzupełnia się treść pierwszego zdania, które otrzymuje brzmienie: „*PWSW prowadzi monitorowanie karier zawodowych absolwentów, niezależnie od elektronicznego systemu monitorowania „ELA” prowadzonego przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego*”.

§ 9

Uchwała się jednolity tekst Opisu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu, stanowiący integralną część niniejszej uchwały i będący załącznikiem nr 1 do tejże uchwały.

§ 10

Opis Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSW, o którym mowa w § 9 reguluje funkcjonowanie tego systemu w PWSW i określa kompetencje, skład i tryb wyboru organów tworzących USZJK.

§ 11

Ocena jakości kształcenia dokonana w Instytucie na danym kierunku nauczania z uwzględnieniem USZJK (tzw. raport samooceny) obliguje Dyrektora Instytutu do podejmowania kroków w celu dalszego podnoszenia jakości kształcenia i wdrażania planów

naprawczych, a brak podnoszenia jakości kształcenia może być podstawą do przedstawienia Senatowi Uczelni wniosku o reorganizację Instytutu.

§ 12

Elementem Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest przeprowadzanie badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia. Badaniu ankietowemu podlegają wszyscy nauczyciele akademicy poszczególnych jednostek, biorących udział w realizacji toku studiów.

§ 13

Raport samooceny oraz wyniki analizy badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia w poszczególnych Instytutach są jawne i publicznie dostępne na stronie internetowej każdego Instytutu, z zachowaniem statystycznego charakteru analizy (bez upubliczniania wyników dotyczących poszczególnych pracowników Instytutu). Za publikację raportu na poziomie instytutu odpowiada jego dyrektor. Zbiorczy raport w skali uczelni zamieszczany jest przez Uczelniany Zespół do spraw Jakości Kształcenia oraz Biuro Karier, na stronie internetowej Uczelni.

§ 14

Wzory Ankiet określa zarządzenie Rektora.

§ 15

Wszystkie wynikające problemy, które ograniczałyby sprawność funkcjonowania USZJK będą korygowane zarządzeniami Rektora.

§ 16

Za wykonanie uchwały odpowiedzialny jest Rektor PWSW w Przemyślu.

§ 17

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Opis Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

(tekst jednolity)

I. Zakres przedmiotowy UZSJK

II. Organizacja USZJK

III. Kompetencje poszczególnych organów USZJK

IV. Elementy USZJK oraz związane z nimi zakresy czynności oraz sposób ich weryfikowania.

Przemyśl 2017 rok

I. Zakres przedmiotowy Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego i uwzględnia wszystkie formy weryfikowania efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, osiągniętych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz oceny dokonywane przez studentów o których mowa w art.132 ust.3 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*, jak również wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów Uczelni.

Badania są przeprowadzane za pomocą: uczelnianych ankiet wypełnianych przez studentów, w formie hospitacji zajęć dydaktycznych, sprawdzania terminowości zajęć, dokonywania analizy porównawczej dotyczącej planów i programów studiów oraz sprawdzania realizacji treści kształcenia zawartych w kartach przedmiotów (sylabusy).

Istotną częścią systemu zapewnienia jakości kształcenia jest dbałość o zgodność sylwetki absolwenta z wymaganiami standardów kształcenia, poprzez kontrolę prac dyplomowych, form i kryteriów weryfikacji wiedzy studentów oraz zapewnienia jakości kadry dydaktycznej poprzez okresowe oceny pracowników. System może być uzupełniony także ankietowanymi badaniami jakości prowadzonych zajęć, dokonywanymi niezależnie przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego (URSS).

System powinien wpływać na poprawę jakości kształcenia i spełniać niezbędne wymagania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej, co za tym idzie powinien w szczególności uwzględniać:

1. W zakresie ewaluacji:

- a) W zakresie oceny jakości prowadzonego kształcenia uwzględnia się analizę realizacji programów kształcenia i ich zgodność z Polską Ramą Kwalifikacji (PRK) dla kierunków utworzonych po 1 października 2016 r. Programy kształcenia i zawarte w nich opisy efektów kształcenia, określone przez Senat PWSW dla kierunków studiów utworzonych przed dniem 1 października 2016 r. zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacyjnymi (KRK), określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. z 2012 r., poz. 1520) pozostają w mocy na podstawie art.9 ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 poz.1311),
- b) badanie jakości prac dyplomowych,
- c) analizę oceny dokonywanej przez studentów za pomocą ankiet,
- d) analizę wyników kształcenia.

2. W zakresie monitorowania:

- a) monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich,
- b) monitorowanie warunków kształcenia,
- c) monitorowanie programów kształcenia i dokonywania zmian programowych,
- d) monitorowanie osiągania przez studentów efektów kształcenia zgodnie z przyjętymi przez Uczelnię procedurami (w tym efektów kształcenia dotyczących studenckich praktyk zawodowych (pilotażowych).
- e) monitorowanie procesu potwierdzania Efektów Uczenia Się na poszczególnych kierunkach kształcenia w PWSW
- f) monitorowanie karier zawodowych absolwentów na rynku pracy.

Jakość kształcenia w PWSW realizowana jest przede wszystkim w poszczególnych instytutach zgodnie z ustalonymi procedurami USZJK.

II. Organizacja Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

1. Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSW realizowany jest w trybie ciągłym przez Uczelniany Zespół do spraw Jakości Kształcenia, zwany dalej Uczelnianym Zespołem, oraz przez instytutowe komisje do Spraw Jakości Kształcenia, zwane dalej Instytutowymi Komisjami oraz przez Biuro Karier.
2. Uczelniany Zespół wyznacza kierunki rozwoju Systemu Jakości Kształcenia, ocenia sposób jego funkcjonowania, wskazuje ewentualne kierunki zmian, prowadzi działania zapewniające spójność systemu w skali całej Uczelni. Koordynatorem tych działań jest przewodniczący Uczelnianego Zespołu.
3. Członkowie Uczelnianego Zespołu są powoływani i odwoływani przez Rektora w taki sposób, aby zespół tworzyli:
  - a) Prorektor do Spraw Kształcenia,
  - b) Przedstawiciel Działu Nauczania,
  - c) Pełnomocnik Rektora do spraw Jakości Kształcenia – przewodniczący Uczelnianego Zespołu
  - d) Przedstawiciel Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego.
4. Członków Uczelnianego Zespołu, w tym przewodniczącego powołuje Rektor na okres kadencji władz PWSW.
5. Instytutowe Komisje wyznaczają kierunki rozwoju systemu jakości kształcenia na poziomie Instytutów, oceniają sposób funkcjonowania systemu, wskazują ewentualne kierunki zmian oraz dążą do stałego doskonalenia USZJK.
6. Członkowie Instytutowych Komisji w tym przewodniczący, są powoływani przez Rektora na okres Kadencji władz PWSW, na wniosek Dyrektora Instytutu w składzie nie mniejszym niż trzech nauczycieli akademickich, w tym jeden reprezentujący minimum kadrowe dla każdego z prowadzonych w instytucie kierunków studiów oraz przedstawiciela studentów delegowanego przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego po jednym z każdego kierunku.
7. Członkowie Instytutowych Komisji powoływani są w okresie trzech miesięcy od ukształtowania się władz PWSW. Wprowadza się zakaz łączenia stanowisk w zespołach do spraw jakości kształcenia na różnych poziomach USZJK.
8. Posiedzenia Uczelnianego Zespołu zwoływane są przez jego przewodniczącego w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz w semestrze. W razie potrzeby, w celu efektywnej realizacji zadań, Uczelniany Zespół może zapraszać do stałej, bądź doraźnej współpracy przewodniczących Instytutowych Komisji, a także interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, ekspertów i inne osoby. Osoby te, uczestnicząc w zebraniach Uczelnianego Zespołu, mogą wypowiadać się w zakresie poruszanych kwestii, jednak bez prawa udziału w głosowaniach.
9. Posiedzenia Instytutowych Komisji zwoływane są przez jego przewodniczącego w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz w semestrze.
10. Każdorazowo sporządza się protokół z posiedzenia Uczelnianego Zespołu oraz instytutowych komisji, w którym odnotowuje się przebieg zebrania i przyjęte ustalenia.
11. Za wdrożenie i funkcjonowanie USZJK odpowiada Uczelniany Zespół.
12. Za zapewnienie jakości kształcenia w instytucie odpowiedzialny jest jego dyrektor, ocena jakości kształcenia realizowana jest przez Instytutową Komisję.

III. Kompetencje poszczególnych organów USZJK – zarządzanie kierunkiem.

1. Rektor:
  - a) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i udoskonaleniem USZJK,
  - b) powołuje Pełnomocnika do Spraw Jakości Kształcenia,
  - c) powołuje Uczelniany Zespół,
  - d) na wniosek Dyrektora Instytutu powołuje Instytutowe Komisje.
2. Prorektor do Spraw Kształcenia:
  - a) jest członkiem Uczelnianego Zespołu,
  - b) sporządza na podstawie raportów samooceny poszczególnych Instytutów, coroczny raport samooceny Uczelni i plan działania podnoszący poprawę USZJK.
3. Uczelniany Zespół do spraw Jakości Kształcenia:
  - a) opracowuje i udoskonala USZJK,
  - b) jako organ opiniodawczy Rektora, opiniuje sposób funkcjonowania USZJK w PWSW oraz ocenia wdrażanie USZJK w Instytutach,
  - c) opracowuje koncepcję ewaluacji USZJK oraz proponuje Rektorowi rozwiązania dotyczące zmian w funkcjonowaniu systemu, zmierzające do stałego podnoszenia jego jakości, w szczególności w zakresie procedur zapewnienia jakości kształcenia oraz opracowania jednolitego wzorcowego formularza sprawozdania z oceny własnej (raport samooceny) dla Instytutów PWSW,
  - d) zatwierdza jednolity wzór protokołu hospitacji zajęć dydaktycznych dla instytutów,
  - e) opracowuje zasady zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania pod kątem PRK,
  - f) opracowuje zasady gromadzenia, analizowania i wykorzystania informacji na temat jakości kształcenia,
  - g) zasady gromadzenia danych oraz wzorcowy formularz raportu samooceny dla instytutów w PWSW określa zarządzenie Rektora.
4. Instytutowa Komisja do Spraw Jakości Kształcenia:
  - a) odpowiedzialna jest za ocenę wdrażania USZJK w Instytutach,
  - b) corocznie przeprowadza audyt wewnętrzny i opracowuje raport samooceny dla każdego kierunku studiów,
  - c) przedstawia raport samooceny Uczelnianemu Zespołowi oraz Dyrektorowi Instytutu,
  - d) roczne raporty samooceny sporządzane przez Instytutowe Komisje, przekazywane są Uczelnianemu Zespołowi oraz Dyrektorowi Instytutu za pomocą jednolitego formularza,
  - e) przeprowadza okresową ocenę poziomu przygotowania prac dyplomowych studentów oraz w sposób wyrywkowy sprawdza jakość recenzji pod względem formalno-merytorycznym,
  - f) odpowiedzialna jest za aktualizację USZJK. Może sugerować Dyrektorowi Instytutu wprowadzenie koniecznych zmian wynikających między innymi ze specyfiki prowadzonych kierunków bądź z powodu braku podnoszenia jakości kształcenia w Instytucie,
  - g) proponuje rozwiązania istniejących i pojawiających się problemów w funkcjonowaniu systemu, ale nie jest organem decyzyjnym. Decyzje podejmuje Dyrektor Instytutu.

5. Dyrektor Instytutu:
  - a) odpowiada za realizację i funkcjonowanie USZJK w Instytucie,
  - b) dostarcza Instytutowej Komisji wszystkich niezbędnych informacji do sporządzenia raportu samooceny,
  - c) sporządza plan działań poprawiających jakość kształcenia w Instytucie na poszczególnych kierunkach studiów i przekazuje go Uczelnianemu Zespołowi oraz Instytutowej Komisji,
  - d) Dyrektor Instytutu po zasięgnięciu opinii zespołu nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego określonego kierunku studiów, przedkłada
  - e) z końcem roku akademickiego Prorektorowi do Spraw Kształcenia ocenę efektów kształcenia, która stanowi podstawę doskonalenia programu kształcenia.
6. Przedstawiciel Działu Nauczania (DNA) zapewnia obsługę administracyjno-techniczną Uczelnianemu Zespołowi.
7. Pełnomocnik Rektora do spraw Jakości Kształcenia:
  - a) przewodniczy Uczelnianemu Zespołowi,
  - b) sporządza sprawozdanie z funkcjonowania USZJK dla Rektora i Senatu
8. Przewodniczący Instytutowej Komisji do Spraw Jakości Kształcenia:
  - a) przewodniczy instytutowym komisjom,
  - b) współpracuje z przewodniczącym Uczelnianego Zespołu, w szczególności przedkłada coroczne sprawozdanie z działalności Instytutowej Komisji.
9. Integralne akty prawne działania USZJK.
Podstawą działania USZJK są:
  - a) Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym,
  - b) Statut PWSW,
  - c) Regulamin Studiów PWSW,
  - d) Regulamin Studiów Podyplomowych w PWSW,
  - e) Regulamin przyznawania pomocy materialnej dla studentów.
  - f) Wymogi i zasady dotyczące pisania prac licencjackich w poszczególnych Instytutach PWSW,
  - g) wzory protokołów z hospitacji zajęć dydaktycznych pracowników instytutów PWSW,
  - h) wzory: ankiety oceny pracy nauczycieli akademickich przez studentów, ankiety oceny studiów przez absolwentów, wzory ankiety monitorowania losów absolwentów.

IV. Elementy systemu oraz związane z nimi zakresy czynności i sposób ich weryfikacji.

Każdemu z elementów systemu przyporządkowuje się odpowiedni zakres czynności, przeprowadzenie którego ma zapewnić poziom jakości kształcenia zgodny z wymaganiami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Informacja zaś o analizie poszczególnych czynności związanych z danym elementem systemu umieszczana jest w raporcie samooceny kierunku i stanowi weryfikację tych czynności.

1. Monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich uczestniczących w procesie kształcenia na kierunku.

Zakresy czynności:

- a) Sprawdzanie kwalifikacji nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego kierunku pod względem zgodności tych kwalifikacji (posiadanych dyplomów) z prowadzonym kierunkiem studiów.

Za dobór kadry odpowiedzialny jest Dyrektor Instytutu. Informację o wyniku sprawdzenia zgodności kwalifikacji zamieszcza w raporcie samooceny.

- b) Sprawdzenie dorobku naukowego i kwalifikacji dydaktycznych kadry w aspekcie adekwatności do realizacji programów nauczania i zakładanych efektów kształcenia (dorobek z dziedziny nauki związanej z ocenianym kierunkiem studiów).

Za dobór kadry odpowiedzialny jest Dyrektor Instytutu. Informację o wyniku sprawdzenia zgodności dorobku naukowego z dziedziną nauki zamieszcza się w raporcie samooceny.

- c) Ocena aktywności naukowej nauczycieli akademickich i podnoszenie kwalifikacji przez nauczycieli akademickich.

Dyrektor jest odpowiedzialny za zapewnienie warunków do podnoszenia kwalifikacji pracowników Instytutu. Zbiorcze analizy o publikacjach naukowych nauczycieli akademickich i uzyskiwanych przez nich stopniach naukowych przedstawia się w raporcie samooceny.

- d) Badanie możliwości uczestnictwa nauczycieli akademickich w programach wymiany międzynarodowej.

Wyniki przedstawia Prorektor do Spraw Kształcenia w swoim sprawozdaniu, w oparciu o informację Koordynatora Biura ds. Współpracy Zagranicznej i Programu ERASMUS+, PWSW.

- e) Badanie finansowania udziału nauczycieli akademickich w konferencjach naukowych. Ważnym elementem podnoszenia jakości kształcenia jest wspieranie finansowe udziału nauczycieli akademickich w konferencjach naukowych, przez władze instytutów.

Zbiorcze zestawienie aktywności nauczycieli akademickich w konferencjach naukowych, jak również wykaz konferencji naukowych organizowanych przez Instytuty PWSW przedstawia się w raporcie samooceny.

2. Ocena jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Zakresy czynności:

- a) Badanie ankietowe wśród studentów – uzyskiwanie opinii studentów na temat pracy nauczycieli akademickich.

Nauczyciele akademicy na mocy ustawy podlegają ocenie okresowej odbywającej się nie rzadziej niż raz na cztery lata lub częściej, na wniosek Dyrektora Instytutu lub zainteresowanego oceną pracownika. Badania ankietowe wśród studentów stanowią integralną część systemu zapewnienia jakości kształcenia. Opinię o nauczycielach akademickich studenci wydają w formie anonimowej ankiety, którą przeprowadza się co najmniej raz w roku akademickim na poziomie poszczególnych instytutów w wybranych rodzajach grup zajęciowych z danym nauczycielem akademickim.

Badanie ankietowe poza anonimowością, powinno być prowadzone przez pracownika nie mającego bezpośredniego kontaktu w pracy ze studentami, powinno być prowadzone z poszanowaniem zasad etyki badań społecznych, a w szczególności dobrowolności, poufności oraz jawności uogólnionych wyników. Ankieta po wypełnieniu otrzymuje status dokumentu stanowiącego część oceny nauczyciela dotyczącą wypełniania obowiązków dydaktycznych, co ma bezpośrednie przełożenie na kształtowanie polityki kadrowej kierunku.

Za rzetelność ankietyzacji odpowiada Dyrektor Instytutu. Informacje o wynikach badań przedstawia Dyrektor poszczególnym pracownikom Instytutu. Zbiorcze informacje z zachowaniem ich statystycznego charakteru (bez upubliczniania wyników dotyczących poszczególnych pracowników) przedstawia się w raporcie samooceny kierunku.

- b) Prowadzenie hospitacji wśród nauczycieli akademickich. Hospitację zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich przeprowadza się nie rzadziej niż raz na dwa lata. Hospitacje powinny być udokumentowane w formie protokołu według jednolitego wzoru zatwierdzonego przez Uczelnianą Komisję. Wynik hospitacji omawia się z nauczycielem akademickim i służy do ewaluacji przebiegu procesu dydaktycznego. Dyrektor Instytutu na początku każdego semestru przygotowuje ramowy plan hospitacji, który przekazuje Prorektorowi do spraw kształcenia. Za przeprowadzenie hospitacji odpowiada Dyrektor Instytutu, zaś informację o jej wynikach przedstawia Prorektorowi do spraw kształcenia. Zbiorcza informacja o wynikach hospitacji zamieszczona jest w raporcie samooceny kierunku.

3. Monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia.

Zakresy czynności:

- a) Badanie zgodności kierunków i programów kształcenia ze strategią rozwoju uczelni a także z procedurą monitorowania programów kształcenia i dokonywania zmian programowych.

Za zgodność kierunków i programów kształcenia odpowiada Dyrektor Instytutu. Informacja o zgodności zamieszczana jest w raporcie samooceny.

- b) Badanie odniesienia efektów kształcenia do PRK lub w przypadku programów utworzonych przed 1 października 2016r. także do KRK.

Zasady formułowania efektów kształcenia dla kierunku powinny być wyrażone w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych i być spójne z obszarem kształcenia wyróżnionym w opisie PRK lub KRK (dla programów utworzonych przed 1 października 2016r). Za prawidłowe sformułowanie efektów kształcenia odpowiada Dyrektor Instytutu. Informacja o zgodności efektów kształcenia z PRK bądź KRK zamieszczona jest w raporcie samooceny kierunku.

- c) Sprawdzanie zgodności kart przedmiotów (sylabusy) z uczelnianym wzorcem kary przedmiotu (modułu).

Za zgodność kart przedmiotów odpowiedzialni są nauczyciele akademicy oraz Dyrektor Instytutu. Informacja o zgodności zamieszczana jest w raporcie samooceny dla kierunku.

- d) Właściwe przypisywanie punktów ECTS do przedmiotów/modułów kształcenia.

- e) Badanie studentów w zakresie obciążenia pracą własną (godziny i ECTS).

Badanie studentów w zakresie obciążenia ich pracą własną (przygotowanie projektów, protokołów laboratoriów, prac kontrolnych, przygotowania prac dyplomowych, przygotowania do egzaminu itp.) pozwala udoskonalić programy kształcenia w zakresie przypisywania odpowiedniej liczby punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów - modułów.

f) Ocena formy i zakresu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie kształcenia.

Doskonaleniu oferty dydaktycznej służyć może pozyskiwanie informacji od pracowników zatrudniających absolwentów, okresowe przeprowadzanie konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w zakresie określania, bądź doskonalenia efektów kształcenia, pozyskiwanie informacji w drodze ankietowania pracujących studentów, bądź absolwentów Uczelni. Ponadto przy doskonaleniu programów kształcenia należy uwzględniać prognozy na lokalnym, krajowym a także międzynarodowym rynku pracy. Należy też wykorzystać doradczą funkcję Konwentu Uczelni w projektowaniu nowych kierunków i doskonalenia programów nauczania.

Za dostosowanie efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy odpowiedzialny jest Dyrektor Instytutu. Informacje o konsultacjach z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi przedstawia się w raporcie samooceny kierunku.

g) Instytuty prowadzące kształcenie na danym kierunku studiów o profilu praktycznym uwzględniają w programie kształcenia wnioski z analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów.

- h) Ankietyzacja praktyk studenckich. Na poszczególnych kierunkach studiów mogą także zostać opracowane ankiety przeznaczone do wypełnienia przez podmioty przyjmujące studentów na praktyki zawodowe (w tym pilotażowe) i zawierające odniesienia do efektów kształcenia na kierunku. Za pozyskiwanie opinii odpowiedzialny jest Dyrektor Instytutu oraz opiekunowie praktyk, informację zaś przedstawia się w raporcie samooceny.

4. Okresowe aktualizowanie i poprawianie strategii rozwoju uczelni – jako niezbędne działanie z uwagi na dynamicznie zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze kraju, regionu Podkarpackiego, obszaru Unii Europejskiej a także uwarunkowań społeczno-gospodarczych na granicy Unii Europejskiej, gdzie działa PWSW.

Za cykliczne doskonalenie strategii rozwoju uczelni odpowiada Prorektor do spraw kształcenia. Informacje o zakresie i konieczności jej aktualizacji przedstawia w swym sprawozdaniu.

5. Monitorowanie warunków kształcenia.

Zakresy czynności:

a) Monitorowanie stanu infrastruktury dydaktycznej dotyczącej między innymi wielkości i wyposażenia sal dydaktycznych (w tym wyposażenia w środki audiowizualne), właściwego wyposażenia i zorganizowania laboratoriów technicznych oraz językowych,

b) Monitorowanie stanu infrastruktury dydaktycznej pod kątem umożliwienia studiowania osobom niepełnosprawnym.

Odpowiedzialność za zapewnienie odpowiednich warunków do prowadzenia procesu dydaktycznego odpowiada Dyrektor Instytutu, Kanclerz oraz Prorektor do Spraw Kształcenia. Informacje o stanie infrastruktury zamieszcza się w raporcie samooceny.

c) Ocena funkcjonowania systemu stypendialnego w Uczelni. Elementami oceny funkcjonowania środków wsparcia materialnego dla studentów są: zgodność aktów prawnych regulujących sprawy socjalne na uczelni z wytycznymi Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, sprawność działania systemu stypendialnego,

terminowość wypłat stypendiów, dostępność do uczelnianych obiektów sportu i rekreacji.

Ocenę funkcjonowania systemu wsparcia materialnego dla studentów Prorektor zamieszcza w swym sprawozdaniu.

d) Ocena funkcjonowania Biblioteki Uczelnianej.

Kryterium oceny powinno między innymi stanowić:

- dostęp studentów do jak największej liczby środków i materiałów dydaktycznych niezbędnych w procesie kształcenia na kierunkach jakie oferuje uczelnia,
- ciągle wzbogacanie zasobów biblioteki,
- umożliwienie pracy czytelnii komputerowej w trybie ciągłym,
- dostosowanie godzin otwarcia biblioteki (wypożyczalnia i czytelnia) do potrzeb studentów,
- monitorowanie zapotrzebowania na nowe czasopisma i woluminy niezbędne w procesie dydaktycznym.

Za funkcjonowanie Biblioteki Uczelnianej odpowiedzialny jest Dyrektor Biblioteki oraz Prorektor do Spraw Kształcenia.

e) Ocena możliwości włączania się studentów w proces naukowo-dydaktyczny kierunku poprzez funkcjonowanie kół naukowych przy Instytutach PWSW.

Studenci w ramach działania koła naukowego mają prawo swobodnego wyboru Zarządu Koła. Cele działania Koła oraz sposób ich realizacji określa statut Koła naukowego. Koordynatorem pracy koła jest opiekun naukowy, którego obowiązki reguluje oddzielny wewnętrzny akt prawny.

Warunki do prowadzenia bieżącej działalności Koła zabezpiecza Dyrektor Instytutu. Działalność kół naukowych nadzoruje Prorektor do spraw kształcenia, który informację o ich działalności umieszcza w swym sprawozdaniu.

f) Ocena dostępności nauczycieli akademickich dla studentów.

Istotny wpływ na jakość kształcenia na kierunku mają konsultacje naukowe nauczycieli akademickich ze studentami, za których zorganizowanie odpowiada Dyrektor Instytutu. Konsultacje stanowią także źródło informacji zwrotnych dotyczących sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych pod kątem ich zgodności z oczekiwaniami i potrzebami studentów. Informacja o ocenie tej dostępności umieszczana jest w raporcie samooceny.

g) Badanie dostępności studentów do informacji o toku studiów.

Elementem badania tej dostępności są m.in. sprawdzanie dostępu studentów do harmonogramu zajęć dydaktycznych zarówno na stronie internetowej Instytutu, jak i na jego tablicy ogłoszeń, przestrzeganie zasady wcześniejszego informowania studentów o zmianach w planowanych zajęciach, przestrzegania zasady wcześniejszego ustalania i informowania studentów o terminach wszystkich zaliczeń przedmiotów prowadzonych na kierunku.

Za dostęp do informacji o toku studiów odpowiada Dyrektor Instytutu. Informacja o tej dostępności zamieszczana jest w raporcie samooceny z uwzględnieniem opinii studentów.

6. Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia.

Zakresy czynności:

- a) Badanie sprawdzalności zdefiniowanych efektów kształcenia. Weryfikacja efektów kształcenia ma na celu sprawdzenie wyników pracy studenta i stwierdzenie, czy zostały przez niego osiągnięte określone dla danego przedmiotu (modułu) efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Przy badaniu należy stosować zasadę, że student może otrzymać dyplom ukończenia studiów danego kierunku, jeżeli osiągnie wszystkie przyjęte efekty kształcenia.

Za weryfikację sprawdzalności zdefiniowanych efektów kształcenia odpowiada Dyrektor Instytutu.

- b) Sprawdzanie przejrzystości procedury zaliczania zajęć objętych tokiem studiów. Informację o stosowaniu przejrzystości procedury zaliczania zajęć objętych tokiem studiów opartej na zasadach zawartych w Regulaminie Studiów PWSW i zgodnych z formą zaliczenia przedmiotu podaną w karcie przedmiotu (sylabusy) przez prowadzącego zajęcia umieszcza się w raporcie samooceny.

Za przejrzystość procedury zaliczenia przedmiotu na danym kierunku odpowiedzialny jest nauczyciel akademicki prowadzący przedmiot oraz Dyrektor Instytutu.

- c) Ocena czytelności zasad oceniania pracy studentów.

Student powinien uzyskać na pierwszych zajęciach pełną informację o zasadach uczestniczenia w zajęciach, zasadach usprawiedliwiania nieobecności i warunkach jakie musi spełnić aby uzyskać zaliczenie.

Za sprawdzenie czytelności zasad oceniania studenta odpowiada Dyrektor Instytutu. Informację o tym, czy w Instytucie zasada ta jest stosowana umieszcza się w raporcie samooceny.

- d) Weryfikacja procedury dyplomowania – zatwierdzania tematów prac dyplomowych, ocena doboru recenzentów i ocena organizacji i przebiegu pracy dyplomowej, w tym także obowiązek weryfikacji pisemnych prac dyplomowych z wykorzystaniem informatycznych systemów antyplagiatowych.

Za przestrzeganie procedury zatwierdzania tematów prac dyplomowych, dobór recenzentów oraz przebieg obrony zapewniającej jak najlepsze zweryfikowanie czy student osiągnął zaplanowane efekty kształcenia odpowiada Dyrektor Instytutu. Za weryfikację pracy dyplomowej z wykorzystaniem informatycznego systemu antyplagiatowego odpowiada promotor pracy dyplomowej, zaś instytutowe komisje przeprowadzają okresową ocenę poziomu przyjętych prac dyplomowych oraz w sposób wyrywkowy sprawdzają recenzje prac dyplomowych składanych w Instytucie, pod kątem spełnienia wymogów formalno- merytorycznych.

Informację o tym, czy w Instytucie przestrzegana jest procedura dyplomowania zamieszcza się w raporcie samooceny.

- e) Badanie weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych w wyniku praktyk.

Integralną część programu studiów stanowią praktyki, które pomagają w zdobywaniu przez studenta dodatkowych umiejętności i kompetencji. Stanowią jednocześnie źródło informacji zwrotnej o zdobytej już podczas procesu kształcenia wiedzy. Oceny osiągnięcia przez studenta poszczególnych efektów kształcenia dokonuje opiekun praktyk, po przeprowadzeniu konsultacji z podmiotem przyjmującym studenta na praktykę. Opiekun praktyk odpowiada za umieszczenie w dzienniku praktyk zestawienie efektów kształcenia.

Informacje dotyczące przeprowadzenia weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbywania praktyk umieszcza się w raporcie samooceny.

- f) Sporządzenie sposobu uwzględnienia corocznej opinii przedłożonej Dyrektorowi Instytutu przez nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla kierunku, w zakresie oceny efektów kształcenia.

Za przeprowadzenie i uwzględnienie opinii nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe, w zakresie oceny efektów kształcenia odpowiada Dyrektor Instytutu. Informacje w jakim stopniu te opinie stanowią podstawę doskonalenia programu kształcenia zamieszcza się w raporcie samooceny.

7. Monitorowanie procesu Potwierdzania Efektów Uczenia Się.

Zakres czynności :sprawdzanie zgodności postępowania z regulaminem Potwierdzania Efektów Uczenia Się zdobywanych poza systemem studiów wyższych w ramach edukacji pozaformalnej i nieformalnej realizowanej w sposób i metodami zwiększającymi zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Monitorowanie przeprowadzają instytutowe komisje ds. potwierdzania efektów uczenia się .

8. Ocena dostępności informacji na temat kształcenia.

Na ocenę tej dostępności składają się:

- a) badanie funkcjonowania systemu informacyjnego o kartach przedmiotów w zakresie ich dostępności dla studentów,
- b) weryfikacja przejrzystości zasad i procedury rekrutacji z uwzględnieniem specyfiki rekrutacji dla kandydatów obcokrajowców, związanej w szczególności z faktem, że PWSW funkcjonuje w obszarze pogranicza Unii Europejskiej z Ukrainą,
- c) badanie publicznej dostępności do aktualnych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów,
- d) dostępność pracowników i studentów do Opisu Funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości w PWSW.

Informacje o przestrzeganiu zasad dostępności do informacji na temat toku studiów zamieszcza się w raporcie samooceny oraz w sprawozdaniu Rektora do spraw kształcenia.

9. Ocena mobilności studentów.

Zwiększeniu mobilności studentów PWSW służy, podobnie jak wszystkim szkołom wyższym w kraju i pozostałych krajach Unii Europejskiej, punktowy system rozliczania pracy studenta (punkty ECTS). Ważnym instrumentem wspierania mobilności jest możliwość korzystania z programów współpracy międzynarodowej szkół wyższych w ramach programu ERAZMUS oraz w ramach umów PWSW o wymianie studentów i współpracy z uczelniami na Ukrainie. Zakres czynności :

- a) sprawdzenie instrumentów krajowej i międzynarodowej współpracy,
- b) badanie stopnia korzystania studentów z programów współpracy w zakresie krajowej i międzynarodowej ich mobilności.

Informację o mobilności studentów zamieszcza w swym raporcie Prorektor do spraw kształcenia.

10. Badanie losów absolwentów Uczelni.

PWSW prowadzi monitorowanie karier zawodowych absolwentów, niezależnie od elektronicznego systemu monitorowania „ELA” prowadzonego przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego”.

Jest to forma praktycznej weryfikacji realizowanych programów studiów oraz udoskonalania ich pod kątem potrzeb rynku pracy. Monitorowanie karier zawodowych powinno być realizowane poprzez przeprowadzanie przez Biuro Karier okresowych badań ankietowych wśród absolwentów studiów stacjonarnych, w szczególności po roku i trzech latach od ukończenia studiów.

- a) System monitorowania karier powinien uwzględniać w swej ankiecie pytania dotyczące wielopłaszczyznowej oceny programów kształcenia i ich przydatności w rozwoju ścieżki zawodowej absolwenta i powinien zawierać następujące elementy:
- określenie kompetencji uzyskanych w trakcie studiów,
  - diagnozę zadowolenia ze studiów i programów realizowanych na studiach,
  - pomiar aktywności zawodowej absolwentów i wpływ kapitału kulturowego, społecznego, intelektualnego na tę aktywność,
  - rozpoznanie aspiracji zawodowych i placowych wśród absolwentów danych kierunków,
  - ocena przydatności oferowanych programów kształcenia w zależności od przewidywanego popytu podmiotów oferujących pracę.

- b) System monitorowania powinien być przeprowadzony etapowo, z zachowaniem okresowości badań:

Etap I – stanowi zebranie danych oraz oświadczeń o zgodzie na udział w badaniu przez absolwenta, nie wcześniej niż miesiąc przed ukończeniem studiów. Dane są gromadzone przez sekretariaty Instytutów a następnie przekazywane do Biura Karier, które rozsyła elektroniczną wersję ankiety do absolwentów Uczelni, archiwizuje zwrócone ankiety, dokonuje analizy danych.

Etap II – przeprowadza się po upływie jednego roku od ukończenia przez absolwenta studiów na danym kierunku. Biuro Karier przesyła absolwentowi drugą ankietę, archiwizuje zwrócone ankiety i dokonuje analizy danych, która to analiza jest podstawą przygotowania drugiej części raportu o losach absolwentów,

Etap III – przeprowadzony jest po trzech latach od ukończenia przez absolwenta studiów. Biuro Karier przesyła absolwentom trzecią ankietę, archiwizuje zwrócone ankiety i dokonuje analizy danych na podstawie których zostaje opracowana trzecia część raportu.

Biuro Karier koordynuje z Dyrektorami Instytutów badania losów absolwentów. Informacje o przeprowadzonych badaniach i opracowaniu raportów umieszcza się w raporcie samooceny oraz w sprawozdaniach Prorektorów do spraw kształcenia i do spraw ogólnych.

- c) Ocena wdrażania wniosków z poprzedniego monitorowania karier zawodowych absolwentów.

Badanie absolwentów powinno poza funkcją poznawczą, być także ukierunkowane na wyprowadzenie wniosków dotyczących możliwości doskonalenia programów kształcenia danego kierunku. Za analizę wyników badań dotyczących losów absolwentów odpowiada Dyrektor Instytutu. Informację o uwzględnieniu przeprowadzonej analizy monitorowania karier zawodowych absolwentów przedstawia się w raporcie samooceny.

11. Ocena funkcjonowania Biura Karier

Biuro Karier poza koordynowaniem monitorowania losów absolwentów, pełni przede wszystkim rolę instytucji pośrednictwa pracy dla studentów i absolwentów Uczelni. Powodzenie tej misji, zgodne ze strategią Uczelni, zależy od aktywnej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Ocenę działalności Biura Karier przeprowadza się poprzez:

- a) ocenę współpracy Biura Karier z interesariuszami zewnętrznymi,
- b) ocenę skuteczności wyszukiwania i gromadzenia ofert pracy dla studentów i absolwentów oraz promowanie studentów i absolwentów PWSW jako właściwych kandydatów na oferowane przez podmioty zatrudniające stanowiska pracy,
- c) ocenę szeroko pojętej aktywności Biura Karier, w szczególności na realizację innych projektów, pozwalających na pozyskiwanie funduszy pozauczelnianych wspierających działalność Biura Karier oraz udoskonalających system wspierania studentów i absolwentów Uczelni w zwiększaniu ich szans na rynku pracy.

Informację o ocenie Biura Karier umieszcza w swym sprawozdaniu Prorektor do spraw ogólnych.

12. Zapobieganie zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia

Celem funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia jest podejmowanie działań na rzecz ciągłego podnoszenia tej jakości, idących równoległe z pełnym zagwarantowaniem poszanowania godności zatrudnionych w PWSW pracowników i kształcących się w niej studentów tak, aby każdy pracownik i każdy student miał poczucie radości wspólnej pracy na rzecz Uczelni, poczucie komfortu i mógł koncentrować się na realizacji stawianych mu zadań. Niedopuszczalne są w PWSW wszelkie formy zachowań patologicznych, w szczególności niosące ze sobą zagrożenia mobbingiem, mające znamiona uzależnień, czy korupcji.

Zakresy czynności:

- a) monitorowanie pojawiających się zachowań i zjawisk patologicznych,
- b) zapewnienie w skali Uczelni szybkiej i skutecznej reakcji na eliminowanie patologii.

Informacje o istnieniu skutecznych rozwiązań zapobiegających zjawiskom patologicznym w Uczelni przedstawiają Prorektorzy do spraw kształcenia oraz do spraw ogólnych w swych sprawozdaniach, na poziomie Instytutu przedstawiają te rozwiązania instytutowe komisje.

13. Procedury wdrażania planów naprawczych.

W celu zapewnienia skutecznego wdrażania planów naprawczych USZJK niezbędne jest przeprowadzenie audytu wewnętrznego przez poszczególne Instytuty PWSW według jednolitego wzorca formularza, z końcem każdego roku akademickiego. Audyt wewnętrzny polega na sporządzeniu raportu samooceny dla każdego prowadzonego w Instytucie kierunku, odnoszącego się do poszczególnych zadań USZJK zawartych w Opisie USZJK, w którym to raporcie zostanie wskazane działanie mające na celu doskonalenie jakości kształcenia w okresie od poprzednio przeprowadzonej samooceny oraz zostaną wskazane działania, które zostaną podjęte w następnym roku akademickim. W sytuacji stwierdzenia braku doskonalenia jakości kształcenia na danym kierunku, wprowadza się procedury naprawcze.

Zakresy czynności :

- a) indywidualne konsultacje dyrektora instytutu z pracownikami oraz interesariuszami zewnętrznymi,
- b) zwołanie zebrania pracowników Instytutu w celu omówienia przyczyn braku doskonalenia jakości kształcenia i w celu omówienia środków zaradczych,
- c) wypracowanie decyzji naprawczych przez instytutowe komisje,
- d) przedstawienie propozycji naprawczych Uczelnianemu Zespołowi,
- e) monitorowanie przez Uczelnianą Komisję podjętych decyzji naprawczych.

Informację o wdrażaniu planów naprawczych zamieszcza się w raporcie samooceny oraz w sprawozdaniu Prorektora do spraw kształcenia